

MANTIĞIN GELİŞİMİ

MNT302U

KISA ÖZET

ÜNİTE 1: BATI MANTIĞININ DOĞUŞU:

Mantık biliminin kurucusu Aristoteles dir Aristo mantığın kurucusu kabul edilir. Bunun nedeni ilk kez Aristoteles'in akıl yürütmeleri bağımsız bir araştırma konusu yapan ve araştırmaların sonucunda bilinen ilk mantık sistemini ortaya koymasıdır. Tek mantık sistemi olarak kabul edilir. Aristo mantığı organın olarak derlenmiştir.

Aristoteles- organın adlı eseri vardır.

Mantığın ortaya çıktığı yer ilkçağ yunan dünyasıdır.

Matematiğin doğduğu yerler, mısır- yunan

Matematiğin bir bilim niteliği kazanması Yunanlılar yapmıştır.

İlkçağ matematiğinin ortaya koyduğu V2 sayısının bir irrasyonel sayı olduğunun kanıtlandığı Pythagoras okulunda gerçekleşti.

DİYALEKTİK: Eski Yunancada tartışma anlamındadır. Dialegethai sözcüğünden geldi. Diyalektik yöntem, tartışan tarafların biri tarafından diğerinin savının olanaksız bir sonucu yol açtığına gösterilmesidir. Diyalektiği yaygın bir yöntem haline getiren Ela'lı Zenon un akıl yürütmeleri ve platonun diyaloglarıdır.

PARMENİDES VE ZENON: Parmenides varlıkbilimsel bircilik(monizm, tekçilik) düşüncesini en katı biçimiyle ve tüm mantıksal sonuçlarıyla savunan ilkçağ düşünüldüğüdür. Parmenides var olan vardır, var olmayan var değildir savlarını eklemiştir. Parmenides var olanın yaratılmadığı yok olmayacağı öncesiz sonsuz olduğu ve değişmediği sonuçlarına varmıştır. Parmanidesin öğrencisi Zenon birici öğretisini savunmak için ortaya koyduğu çatışkılarla (paradoks) bilinir. Zenona göre kurallara göre akıl yürütme vardır. Akhilleus kaplumbağa Zenon aittir.

ZENONUN ÇATIŞKILARI (PARADOKS)

- 1- herhangi bir mesafe için önce mesafenin yarısı sonra diğer yarısını almak zorundadır
- 2- Akhilleus ile kaplumbağa arasındaki yarıştı(akhilleus kaplumbağayı geçemeyecektir)
- 3- herhangi bir süresinin zamanın anlardan oluştuğu düşüncesidir. (ok hareketsizdir)
- 4- stadyum çatışkısıdır.

PLATON: Aristoteles felsefe eğitimi platonun felsefe okulu olan Akademi almıştır. Platon için felsefe demek diyalektik demektir. İdealar sayılardır. Katı Platoncu açıdan matematikçi ligin duyulur nesnelere bağlı olması matematik bilginin eksikliğidir. Platonun kavramların tanımlanmasında yöntem olarak ele aldığı BÖLME YÖNTEMİ (diareresis) dir. Bu yöntemle göre bir kavram daha genel bir kavram aracılığıyla tanımlanır. Platonun sofist diyalogunda bölme yönteminin örneklerini verir. İkinci bölmede tanrı işi insan işi kavramları vardır. Sofistin meydana getirmesi bir insan işidir. Sofist bir şeyin kopyasını değil ona benzer görünen bir uydurma meydana getirir. Platon bir mantıkçı olarak anılmaz. Platon tartışmayı gereksiz görmüştür.

Aristoteles'e göre bölme yöntemi bilinmeyen bir tanıma ulaşmamızı sağlayamaması nedeniyle eksiktir.

ARİSTOTELES: ilk mantık sistemini ortaya koydu. Mantığın kurucusudur. Organon adlı eseri vardır. Organon araç anlamındadır.

ORGANONU OLUŞTURAN KİTAPLAR:

Kategoriler, topikler, önerme üstüne, birinci çözümlenmeler, ikinci çözümlenmeler.

KATEGORİLER: kategoriler organonun ilk kitabı olarak kabul edilir. Aristoteles belirlediği on kategoriye inceler. Bu kategoriler, töz, nitelik, nicelik, bağlantı, yer, zaman, görelilik, etki, edilgi, iyelik kategorileridir. Yunancada kategoria yükleme anlamındadır. Aristoteles kategorilerde özellikle töz ve nitelik kategorileri üzerinde durur. İlk tözlerin (varlıkbilimsel) önceliği görüşü sonucunda Aristoteles özne yüklem önermelerini temel alır.

ÖNERME ÜSTÜNE: önermenin özellikleri, önerme türleri ve önermeler arasındaki karşılımlar ilişkileridir.

Aristoteles her önermenin özne ve yüklem den oluştuğunu söyler.

Aristoteles bazı, her, hiçbir gibi niceleyicilere başvurur.

Örnek: insan ölümlüdür.

Her insan ölümlüdür a

hiçbir insan ölümlü değildir e

bazı insanlar ölümlüdür i

Bazı insanlar ölümlü değildir o

TOPİKLER: Topikler Aristoteles'in diyalektik tartışmalarında izlenecek yöntem üzerine çalışmasıdır. Topikler tartışmanın konusundan bağımsız olarak tartışmanın amacına uygun olarak izlenmesi gereken yolları belirlemeyi amaçlar.

AYNILIK: Aristoteles'e göre aynılığın sayısal türsel ve cinsel aynılık olarak üç farklı şekilde uygulanır 1- bir şey için birden fazla isim kullanıldığında sayısal aynılık söz konusudur 2- birden fazla ancak bir tek türden olan şeyler için türsel aynılık.

3- birden fazla ancak bir tek cinsten olan şeyler için cinsel aynılık söz konusudur.

BİRİNCİ ÇÖZÜMLEMELER: Birinci çözümlenmeler organonun tasım mantığına ayrılmış kısımdır. Aristoteles'e göre tasım, belirli önermelerin varsayılmasıyla diğer bir önermenin bu varsayımlarından ötürü zorunlu çıktığı uslamadır. Aristotelesin birinci çözümlenmelerdeki amacı, tasım adını verdiği çıkarımlar üzerinde kurulu mantık sistemini ortaya koymaktır. Aristoteles'e göre mükemmel tasımlar geçerliliği bir tanıtlamaya başvurmadan görülen tasımlardır.

İKİNCİ ÇÖZÜMLEMELER: Aristotelesin tanıtlamaya dayalı bilimlerin yöntemi üzerine çalışmasıdır. İkinci çözümlenelerde Aristoteles tanıtılma kavramını ve tanıtılmaya dayalı bilgiyi ele alır. Tanıtılmalı bilimler geçerli tasımlar ortaya koymalıdır.

Soru cevap :

Diyalektiği felsefede yaygın bir yöntem haline getiren ilkçağ düşünürü Zenon dur. Felsefe ve matematiğin yunan düşünce dünyasındaki varlığı yunan dünyasında mantığın oraya açıklmasını sağladı. topiklerin konusu, diyalektik tartışmalarda izlenecek yöntem topiklerin temel kavramlarından topos ne anlama gelir, tartışmalarda sıklıkla yinelenen tema veya kalıp tanıtılmalarda öncüllerin sağlaması gereken bir özellik, zorunlu olarak doğru olduğu bilinen tümel önermeler olması dolaylı indirgemenin açıklaması, sonuç önermesinin çelişigi ile öncüllerden birinin yardımıyla diğer öncülün çelişiginin elde edilmeye çalışılmasıdır. Önermeler arasındaki çelişikliğin tanımı: Birlikte doğru veya birlikte yanlış olamamalarıdır.

Bu Özetin tamamını,Çıkmış Sorularını,Deneme Sorularını adresinize gönderiyoruz!...

Tıklayınız

<https://www.kolaysinavlar.com/mantigin-gelisimi-ady212u?search=MNT302U>